

Ayetü'l-Kübra'da Mükemmel Sayılar ve Ahenk

Perfect Numbers and Harmony in
Ayetü'l-Kübra

Doç. Dr. Hakan Murat ARSLAN

Düzce Üniversitesi

Özet

Risale-i Nur külliyyatında aynen Kur'an'da olduğu gibi tevhid, haşir, nübüvvet, adalet ve ubudiyet gibi meseleler hâkimdir. Özellikle Ayetü'l-Kübra risalesinde tevhid bahsi hususen işlenmektedir. Bediüzzaman, Rabbini arayan seyyaha kâinatın her tabakasında, Allah'ın, isimleri ve sıfatları ile nasıl var olduğunu; tabiri caiz ise tek tek gösteriyor. Ancak tabakalar kitab-ı kebir-i kâinatın sayfaları olması hasebi ile mükemmel ölçüde yaratılmışlardır. Bu mükemmelliği ifade için Bediüzzaman öyle sayısal ifadeler kullanmıştır ki, hayrette kalmamak mümkün değil, çünkü çokluğu ifade için kullanılan bu verilerin rastgele/öylesine söylenmiş sayılar olmadığı yapılan tetkik neticesinde ortaya çıkmıştır. Bu mantık çerçevesinde çalışmada, Ayetü'l-Kübra risalesinde on iki sayısal çokluğun geçtiği paragraf tespit edilmiştir. İlgili paragraflarda geçen rakamsal değerlerin ne denli bilimsel verilerle örtüştüğünün incelenmesi çalışmanın temel problemini oluşturmaktadır. Çalışmanın neticesinde, Müslümanlar için Bediüzzaman'ın ve Risale-i Nurların ne denli kıymetli olduğu bir kez daha gösterilmiştir. Ayrıca şu unutulmamalıdır ki yaklaşık yüz sene önce telif edilen bu eserde geçen sayısal verilerin bu denli gerçek değerlerine yakın olması müellifinin harikulâde vehbi bir ilminin göstergesidir. Çünkü ilim dünyası ancak hâlihazırdaki gelişmişlik düzeyi ile bu değerlerin doğruluğunu ifade edebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bediüzzaman, Risale-i Nur, Ayetü'l-Kübra, Sayısal Çokluk

---

Abstract

In the Risale-i Nur, just like in the Qur'an, issues such as tawhid, resurrection, prophecy, justice and worship are dominate. In particular, the subject of tawhid is dealt with in the Ayetü'l-Kübra tractate. Bediuzzaman tells the traveler who seeks his God, how Allah exists in every layer of the universe with his names and attributes; so to speak, it shows one by one. However, since the layers are pages of the book of the universe, they were created perfectly. To express this perfection, Bediuzzaman uses such numerical expressions that it is impossible not to be astonished, because it has been revealed as a result of the examination that these expressions used to express the multiplicity are not random/spoken numbers. Within the framework of this logic, in the study, the paragraph in which twelve numerical multiplicities are mentioned in the treatise of Ayetü'l-Kübra has been determined. The main problem of the study is to examine how much the numerical values in the relevant paragraphs coincide with the scientific data. As a result of the study; It has been shown once again how precious Bediuzzaman and Risale-i Nur are for Muslims. In addition, it should not be forgotten that the numerical data in this work, which was written about a hundred years ago, are so close to their real values, that it is an indication of the author's wonderful innate knowledge. Because the world of science can only express the accuracy of these values with its current level of development.

Key Words: Bediuzzaman, Risale-i Nur, Ayetü'l-Kübra, Numerical Multiplicity

1. Giriş

Allah teâlâ kitab-ı kebir-i kâinatın sayfalarını mükemmel ölçüde yaratmıştır. Bu mükemmel ölçülü oluşun mutlak surette ifade edilmesi gerekir ki Allah'ın (c.c.) Sâni oluşu her yönüyle anlaşılsın. Bu husus Kur'an'da belîğ bir tarzda ifade ediliyorken Risale-i Nur'da tafsilânen açıklanmaktadır. Özellikle Bediüzzaman Ayetü'l-Kübra Risalesinde mevcudatın yaratılışındaki ölçüleri, mizanları ve sınırları sayısal veriler kullanarak tam muvafık ifade etmiştir. Bu sayısal veriler günümüz ilim dünyasının tespitleri ile biribir örtüşmektedir.

Bu anlayışla çalışmanın temel problemi, Ayetü'l-Kübra risalesinde geçen ve sayısal çokluk ifade eden on iki cümledeki rakamsal değerlerin günümüzdeki bilimsel verilerle ne denli örtüştüğünün tespit edilmesidir. Bediüzzaman'ın özellikle Ayetü'l-Kübra Risalesinde tevhid hakikatini arayan seyyahın hâli ile anlatılmak istenen gerçeklerde çokluğu ifade için kullandığı sayısal verilerin rastgele olmadığı ifade edilmesi çalışmanın asıl amacıdır.

Çalışmada Ayetü'l-Kübra Risalesi betimsel analiz tekniği kullanılarak içerik analizine tabi tutulmuş, sayı ve adet bildiren tüm ifadeler tek tek irделenmiştir. Daha sonra tespit edilen sayısal ifadeler literatüre dayalı yorumlanmıştır. Literatür incelendiğinde, Ayetü'l-Kübra risalesinin bu anlayışla değerlendirilmediği tespit edilmiştir. Bu da çalışmanın özgün değerini arttırmaktadır.

2. Bulgular ve Yorumları

Bu kısımda çalışmanın hususi konusu olan Ayetü'l-Kübra Risalesinde yer alan ve sayısal çokluk belirten paragraflar tek tek ele alınmıştır. Sırası ile ilgili paragraflar ve yorumları aşağıda ifade edilmiştir.

1- “Bir kısmı arzımızdan bin defa büyük ve o büyüklerden bir kısmı top gülesinden yetmiş derece sür'atli yüz binler ecrâm-ı semaviyeyi direksiz, düşürmeden durduran ve birbirine çarpmadan fevkâlhâd çabuk ve beraber gezdiren; yağsız, söndürmeden mütemadiyen o hadsiz lâmbaları yandıran ve hiçbir gürültü ve ihtilâl çıkartmadan o nihayetsiz büyük kütleleri idare eden ve güneş ve kamerin vazifeleri gibi, hiç isyan ettirmeden...”

Güneş sitemindeki gezegenlerden Jüpiter'in dünyadan yaklaşık 320 kat daha büyük olduğu ve kendi etrafındaki dönüş hızının yaklaşık saniyede 13 km olduğu bilinmektedir. Yüz sene önce üretilen top mermilerinin ilk hızlarının da saniyede yaklaşık 185 metre olduğu düşünülürse, Bediüzzaman'ın top gülesinden yetmiş kat daha hızlı ecrâm-ı semaviye şeklinde ifadesinin ne kadar bilimsel verilere uygun olduğu görülmektedir. Ayrıca ecrâm-ı semaviyenin sayısının yüzbinlerle ifade edilmesi günümüz ilim dünyasının verileri ile örtüşmektedir. Çünkü sadece Samanyolu galaksisinde güneşin bir milyon 736 bin 235 tane uydusu olduğu bilinmektedir.

2- “O pek büyük mahlûkları vazifelerle çalıştıran ve iki kutbun dairesindeki hesap rakamlarına sıkışmayan bir nihayetsiz uzaklık içinde...”

*Ayetü'l-Kübra
risalesinde geçen
ve sayısal çokluk
ifade eden on
iki cümledeki
rakamsal
değerlerin
günümüzdeki
bilimsel verilerle
ne denli
örtüştüğünün
tespit edilmesidir.*

Bediüzzaman
"iki kutbun
dairesindeki
rakamlar" ifadesi
ile matematikte
yer alan (-)
sonsuzdan
(+) sonsuza
uzanan bir hesap
aralığında bile
ifade edilemeyen
bir genişlikten
bahsetmektedir.

Bediüzzaman "iki kutbun dairesindeki rakamlar" ifadesi ile matematikte yer alan (-) sonsuzdan (+) sonsuza uzanan bir hesap aralığında bile ifade edilemeyen bir genişlikten bahsetmektedir. Yani kâinatın ve daha ötesinde bulunan hilkât âleminin hatta kürsi ile arş da içine katıldığında genişliği o kadar büyük bir ifadedir ki insan aklının fevkindedir. Burası ayrıca "kâinatın en uzak iki noktası arasındaki uzaklık" şeklinde de anlaşılabilir. Hatta "dünyanın iki kutbu arasına rakamlar yazılsa yine de o uzaklığı ifadeden aciz kalınır" manası da çıkarılabilir.

3- "Hem o meraklı yolcu kendi aklına der: "Bu camit, hayatsız, şuur-suz, mütemadiyen çalkanan, kararsız, fırtınalı, dağdağalı, sebatsız, hedefsiz şu havanın perdesiyle ve zahirî suretiyle vücuda gelen yüz binler hakîmâne ve rahîmâne ve san'atkârâne işler ve ihsanlar ve imdatlar bilbedahe ispat eder ki..."

Risale-i Nur'da Bediüzzaman "yüz binler hakîmâne ve rahîmâne ve san'atkârâne işlerin" neler olduğunu; "Güya her bir zerresi, her bir işi bilir ve o Âmirin her bir emrini anlar ve dinler bir nefer gibi, hava içinde cereyan eden her bir emr-i Rabbânîyi dinler, itaat eder ki, bütün hayvanatın teneffüsüne ve yaşamasına ve nebatatın telkihine ve büyümesine ve hayatına lüzumlu maddelerin yetiştirilmesine ve bulutların sevk ve idaresine ve ateşsiz sefinelerin seyr-ü seyahatine ve bilhassa seslerin ve bilhassa telsiz telefon ve telgraf ve radyo ile konuşmaların îsaline ve bu hizmetler gibi umumî ve küllî hizmetlerden başka, azot ve müvellidülhumuza (oksijen) gibi iki basit maddeden ibaret olan havanın zerreleri birbirinin misli iken zemin yüzünde yüz binler tarzda bulunan Rabbânî san'atlarda kemâl-i intizam ile bir dest-i hikmet tarafından çalıştırılıyor görüyorum." (Tarihçe, s 413) şeklinde bir ifade ile kendisi açıklamıştır.

4- "Hakîmâne ve rahîmâne ve sanatkarâne işler ve ihsanlar ve imdatlar bilbedahe ispat eder ki, bu çalışkan rüzgârın ve bu cevval hizmetkârın kendi başına hiçbir hareketi yok; belki gayet Kadîr ve Alîm ve gayet Hakîm ve Kerîm bir Amirin emriyle hareket eder. Her bahara, bir vagon gibi, hazine-i gayptan yüz bin nevi et'ime ve levazımat, kemal-i intizam ile yüklenip zihayata gönderiliyor."

Geçen paragrafta özellikle insanın faydasına sunulan sebze, meyve ve tüm nebatat türleri bitkilerin sınıflandırılması içinde değerlendirildiğinde yüz bin sayısına ulaşmayabilir. Ancak burada iki hususu değerlendirmek gerekir. Birincisi, doğrudan insanın istifadesine sunulmayıp önce hayvanların o bitkileri yemesini ve sonrasında yenmesi meşru hayvanları insanın tükettiğini düşünmek gerekir. Bu yönü ile dolaylı yoldan insan birçok bitki türünü yiyor demektir. İkincisi, Bediüzzaman'ın Risale-i Nur'da kullandığı bitki sınıflandırması ile biyoloji ilmindeki hâli hazırdaki bitki sınıflandırması aynı değildir. Bu sınıflandırma farklılığı her baharda hazine-i gayptan gelen et'ime ve levazımatın toplamının yüz bin olmasını doğrulamaktadır.

Ayrıca hazine-i gayptan gelen et'ime ve levazımatın illa bitki türünden değil de hayvansal gıdalardan oluşması dikkate alındığında, et'ime ve

levazımat çeşitliliği yüz bini bulmaktadır. Bazı araştırmacıların aklına şu gelebilir: Gerçekten bilimsel açıdan tek tek sayılarak bu sayının doğruluğu gösterilebilir mi? Biyoloji ilmi ilgili konuda titizlikle literatür taramasına tabi tutulmuştur. Fakat bahar mevsiminde doğrudan ve dolaylı yünden insanın istifadesine sunulan et'ime ve levazımat çeşitliliğinin yüz bin veya aksi olduğunu açıklar bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ancak literatürdeki verilere ve Risale-i Nur'da geçen bilgiler dikkate alındığında yaklaşık olarak yüz bin et'ime ve levazımatın her baharda insana sunulduğu tebarüz etmektedir.

5- “Elhasılı; bu sahife-i hayatiye-i bahariye haşr-i âzaman yüz bin nümunelerini ve misallerini göstermekle, (Şimdi bak Allah'ın rahmet eserlerine: Yeryüzünü ölümünün ardından nasıl diriltiyor? Bunu yapan, elbette ölüleri de öylece diriltecektir; O her şeye hakkıyla kâdirdir. Rum süresi, 50) âyetini maddeten gayet parlak tefsir ettiği gibi; bu âyet dahi, bu sahifenin mânâlarını mu'cizâne ifade eder. Arzın, bütün sahifeleriyle, büyüklüğü nisbetinde ve kuvvetinde “Lâ İlâhe illâ Hû” dediğini anladı. İşte, küre-i arzın yirmiden ziyade büyük sahifelerinden...”

Bediüzzaman bu paragrafta dünyayı, nihayetsiz hikmet ve faydalarla donatılmış bir kitaba benzetmektedir. Bu yönü ile dünya çok büyük ve muazzam bir kitab-ı İlahidir. Bu kitabın her bir sayfası, Allah'tan (c.c.) ve onun isim ve sıfatlarından bahseder. Ayetü'l-Kübra'da bu kitabın sadece hayat ve bahar sayfalarının Allah'a ve isimlerine olan işaret ve delillerinden bahsedilmektedir. Diğer vecih ve sayfalar ise; dünyanın mahiyetinde var olan hayat ve bahar gibi diğer sanat ve eserlerdir. Mesela; madenler, bitkiler, hava ve su gibi unsurlardır. Bunlar dünya kitabının birer sayfası hükmündedirler. İşte bu büyük sayfaların sayısının günümüzdeki ilmî verilerle yirmiden ziyade olduğu bilinmektedir. Bediüzzaman, Risale-i Nur'un birçok yerinde dünya kitabının sayfaları hükmünde olan unsurların tevhide olan işaret ve ispatlarını ifade etmiştir. Hüve nüktesi bunun en güzel örneklerindedir.

6- “Bir tek sahifenin yirmi vechinden bir tek vechinin muhtasar şahadeti ile o yolcunun sair vecihlerin sahifelerindeki müşahedatı manasında olarak...”

Yukarıdaki paragrafta geçen sahife ve vecihlerden amaç, kâinat ve içindeki tüm unsurların Allah'ın (c.c.) var ve bir olmasına olan işaretlerini dile getirmektir. Meselâ, hava tabakası bir sahife, hava içindeki bulutlar bu sahife içinde tevhide işaret eden birer vecihtirler. Dünya bir kitap, dünya içindeki bitkiler, hayvanlar, madenler, denizler birer büyük sahifedirler. Bunların bünyesindeki çiçekler, arı ve karıncalar, demir ve bakırlar, balık ve yosunlar da tevhide işaret eden vecihlerdir. Bu şekli ile “yirmi vechinden bir tek vecih” sözü gayet muvafık ve muhtasar açıklanmış olur.

7- “Hayattarâne mütemediyen çalkanan ve dağılmak ve dökülmek ve istilâ etmek fitratında olan denizler, arzı kuşatıp, arz ile beraber gayet sür'atlı bir surette bir senede yirmi beş bin senelik bir dairede koşturulduğu hâlde ne dağılırlar ne dökülürler ve ne de komşularındaki toprağa tecavüz

Literatürdeki verilere ve Risale-i Nur'da geçen bilgiler dikkate alındığında yaklaşık olarak yüz bin et'ime ve levazımatın her baharda insana sunulduğu tebarüz etmektedir.

*Faraza o dağlar
tamamen su
kesilse ve mahrutî
birer havuz
olsalar, o büyük
nehirlerin şöyle
sür'atli ve kesretli
cereyanlarına
muvazeneyi
kaybetmeden,
birkaç ay ancak
dayanabilirler ve
o kesretli masarîfe
karşı galiben
bir metre kadar
toprakta nüfuz
eden yağmur, kâfi
vâridat olamaz.*

ederler. Demek, gayet kudretli ve azametli bir Zatın emriyle ve kuvvetiyle dururlar, gezerler, muhafaza olurlar.”

Yukarıda geçen ifadede bahsedilmek istenen insan yürüyüşü ile 25 bin senede tamamlanabilecek güzergâhı dünya bir senede tamamlıyor. Ancak bu hızla yol alan ve dönen dünya üzerindeki denizler ne dağılırlar ne dökülürler ve ne de başka bir unsura Allah'ın (c.c.) izni olmadan tecavüz ederler. Bu hakikâten böyledir. Çünkü insan saatte normal bir yürüyüşle 5 km yol alır. Senede 43800 km yol alabilir. Bu sayıyı 25000 ile çarptığımızda 1.095.000.000 km yapacaktır. Bu da dünyanın güneş etrafındaki yörünge uzunluğuna yaklaşık olarak eşittir.

8- “Meselâ, Mısır'ın kumistanını bir Cennete çeviren Nil-i mübarek, cenup tarafından, Cebel-i Kamer denilen bir dağdan mütemadiyen küçük bir deniz gibi tükenmeden akıyor. Altı aydaki sarfiyatı dağ şeklinde toplansa ve buzlansa, o dağdan daha büyük olur. Hâlbuki o dağdan ona ayrılan yer ve mahzen, altı kısımdan bir kısım olmaz. İşte, deniz ve nehirlerin denizler gibi hakikatlerinin ve şahadetlerinin binden birisini gördü.”

Geçen paragrafta Fırat, Nil ve Dicle gibi bir kısım nehirlerin kaynağının Cennet'te olduğunu bildiren hadis-i şerifler vardır. Bediüzzaman bu hadisleri izah etmiştir. Bu nehirlerdeki akan sularının bolluğu ve bereketi maddi sebeplerle izah edilememektedir. Çünkü hakiki kaynak o nehirlerin çıktıkları dağlar olsalar ancak bir ay bile o nehirlerin yataklarını besleyemezler. Gerçekten de Nil nehrinin altı aylık sarfiyatı toplansa ve bir buz kütlesi haline dönüştürülse çıktığı dağ olan Cebel-i Kamer'den büyük olur. Ayrıca Cebel-i Kamer içinde Nil nehrinin kaynağını oluşturan kısmı ancak o dağın 1/6'sı kadar olacaktır. Bu yönü ile düşünüldüğünde Nil nehrinin sarfiyatı ve varidâtı arasında müthiş bir dengesizlik vardır. Bu durumu hâli hazırdaki bilim dünyası açıklayamamaktadır.

Bediüzzaman, Sözlere adlı eserinde konuya şu şekilde açıklık getirmektedir. “Şöyle azîm ırmakların elbette mümkün değil, şu dağlar hakikî menbaları olsun. Çünkü faraza o dağlar tamamen su kesilse ve mahrutî birer havuz olsalar, o büyük nehirlerin şöyle sür'atli ve kesretli cereyanlarına muvazeneyi kaybetmeden, birkaç ay ancak dayanabilirler ve o kesretli masarîfe karşı galiben bir metre kadar toprakta nüfuz eden yağmur, kâfi vâridat olamaz. Demek ki, şu enharın nebeanları, âdi ve tabîi ve tesadüfî bir iş değildir. Belki pek hârika bir surette Fâtır-ı Zülcelal, onları sırf hazine-i gaybdan akıttırıyor.”

9- “O hadsiz masnuatın yüz bin çeşit ve ayrı ayrı tarz ve şekilde olan suretleri, gayet muntazam, mizanlı, ziyetli olarak, mahdut ve madut ve birbirinin mislive basit ve camit ve birbirinin aynı veya az farklı ve karışık olan çekirdeklerden, habbeciklerden o iki yüz bin nevilerin farikalı ve intizamlı, ayrı ayrı, muvazenede, hayattar, hikmetli, yanlışsız, hatasız bir vaziyette umum efradının suretlerinin fethi ve açılışı ise öyle bir hakikattir ki, güneşten daha parlaktır. Ve baharın çiçekleri ve meyveleri ve yaprakları ve mevcudatı sayısınca o hakikati ispat eden şahitler var diye bildi.”

Yukarıda geçen paragrafta toprak altında olup birbirine çok benzeyen sayısız tohumun hiç karıştırılmadan mükemmel bir temyiz ile neşv-ü nema bulması Allah'ın (c.c.) kudreti dâhilindedir. Burada verilen yüz bin çeşit sayısını doğrulayan mahiyette biyolojik verilere literatürde rastlanmıştır. Ne var ki geçen paragraflarda da belirtildiği üzere her bahar mevsimimde toprak altında açılıp serpilmeyi bekleyen yaklaşık yüz bin çeşit tohum olması muhtemeldir. Çünkü bilinen bitki türlerinin sayısı 400 bine yaklaşmıştır. Hatta bu yüz bin çeşit habbe misal tohumcuklar neşv-ü nema bulduktan sonra aldıkları şekillerle farklı türleri oluşturduğu için “habbeciklerden o iki yüz bin nevilerin farikalı ve intizamlı” yeni bitki çeşitleri yaratılmaktadır.

10- “Hayvanat ve tuyur âleminin kapısı hakikâtbin olan aklına ve marifet-aşına olan fikrine açıldı. Yüz bin ayrı ayrı seslerle ve çeşit çeşit dillerle onu içeriye çağdırdılar. “Buyurun” dediler. O da girdi ve gördü ki: Bütün hayvanat ve kuşların bütün neveleri ve taifeleri ve milletleri, bilittifak, lisan-ı kal ve lisan-ı hâlleriyle, La İlahe İllallah deyip, zeminin yüzünü bir zikirhane ve muazzam bir meclis-i tehlil suretine çevirmişler.”

Bu paragrafta da yüz binlerce hayvan türünün ve bilhassa kuşların farklı ses tonları ve farklı diller ile Allah'ın (c.c.) varlığına ve birliğine şahitlik edip, dünyayı adeta bir zikir meclisine çevirmeleri muazzam bir tevhid hakikatidir. Malûm olduğu üzere iki türlü dil vardır; birisi normal konuşma dili diğeri ise hâl dilidir. Kâinattaki her bir mahlûk kendine özgü bir hâl dili ile Allah'ı (c.c.) tesbih ve tezkir eder. Bir elma, üzerindeki harika nakış, san'at ve ikramlar ile sahibini tanıttırıp, hâli ile onu övüp tenzih ediyor. Yaklaşık bir milyonu böcek olmak üzere 1,5 milyondan fazla hayvan türü tanımlanmıştır, fakat tanımlanmamış olanlarla birlikte yedi milyondan fazla hayvan türü olduğu tahmin edilmektedir. Hâl böyle olunca özellikle tuyur aleminden ve spesifik bir kısım hayvanlardan müteşekkil yaklaşık yüz bin canlının Allah'ı (c.c.) tesbih etmeleri ve arzı bir zikir meclisine çevirmeleri muhtemeldir.

11- “Hiçbir cihetle serseri tesadüfe ve kör kuvvete ve şuursuz tabiata havalesi mümkün olmayan, hiçten hakîmâne icat ve sanatperverâne ibda ve ihtiyarkârâne ve alîmâne halk ve inşa ve yirmi cihetle ilim ve hikmet ve iradenin cilvesini gösteren ruhlandırmak ve ihya etmek hakikatidir ki, zîruhlar adedince şahitleri bulunan bir bürhan-ı bâhir olarak, Zat-ı Hayy-ı Kayyum'un vücub-i vücuduna ve sıfat-ı seb'asına ve vahdetine şahadet eder.”

Yukarıda geçen “yirmi cihetle ilim, hikmet ve iradenin cilvesini göstermek” tabirini Bediüzzaman, Katre Risalesinde mevcudatın elli beş lisan ile Allah'ın varlığına ve birliğine işaret ettiğini ifade ederek açıklamaktadır. Ayrıca aynı risalede, bir zihayat içinde yirmi cihetle tevhide dair işaretin bulunduğunu beyan etmiştir. Bunlardan birkaç tanesi ifade edilirse; o zihayatın yaratılması ile Hallâkiyete, sureti ile Musavviriyete, rızıklanması ile Rezzakiyete, tek bir amaca hizmet etmesi ile Vahidiyete, diğer varlıklardan farklı bir hüviyet taşıması ile Ehadiyete vb. Bu açıdan insana da bakıldığında, yirmi ciheti ile tevhide delâletini bulmak mümkündür.

*Bediüzzaman,
Katre Risalesinde
mevcudatın
elli beş lisan ile
Allah'ın varlığına
ve birliğine
işaret ettiğini
ifade ederek
açıklamaktadır.*

*Risale-i Nur'un
birçok yerinde
dört yüz bin
nebatî ve hayvani
canlı türü ile ilgili
sayısal misâller
verilmektedir.*

12- “Aynen öyle de gözümüzle görüyoruz ki, bir Dest-i Gaybî, her baharda dört yüz bin muhtelif nevilerden mürekkep bir muhteşem orduyu icat edip, idare ediyor. Kıyamete numune olan güz mevsiminde, o dört yüz binden üç yüz bin nebatî ve hayvanî nevilerini, vefatlar suretinde ve mevtler namında terhis edip vazifelerinden paydos ediyor. Ve haşır ve neşre numune olan baharda haşr-i azamın üç yüz bin misalini, birkaç hafta zarfında kemal-i intizamla inşa edip, hatta bir tek ağaçta dört küçük haşirleri, yani kendini ve yapraklarını ve çiçeklerini ve meyvelerini, gitmiş baharın aynı gibi neşirlerini gözümüze gösterdikten sonra, o dört yüz bin envaa bağlı olan orduyu...”

Risale-i Nur'un birçok yerinde dört yüz bin nebatî ve hayvani canlı türü ile ilgili sayısal misâller verilmektedir. Ayetü'l-Kübra risalesinde de dört yüz bin canlının her baharda haşır olabileceği üç defa geçmektedir. Yapılan son araştırmalara göre; yeni bitki türlerinin keşfedilmesi ile bilinen bitki türlerinin sayısının 400 bine yaklaştığı tahmin edilmektedir. Bu veriler ışığında yaklaşık yüz sene önce Bediüzzaman'ın her baharda dört yüz bin muhtelif nevilerden mürekkep bir muhteşem ordunun teşekkül ettirileceğinden bahsetmesi rastgele değildir. Kasdî kullanılmış sayısal veriler olduğu açıkça görülmektedir. Ayrıca biyoloji bilimi canlıların sınıflandırılmasında şu ayrıntıyı bilerek veya sehven atlamaktadır; sonbaharda yok olup baharda tekrar yaratıldığı bilinen hayvan ve bitki türü sayısı ile ilgili çalışmalara rastlanmamıştır. Bunun en büyük nedeni, çalışmalarda güya itikâdın bir tarafa bırakılması gerektiği, aksi takdirde hakikâtın ortaya çıkmayacağı yanlıgsıdır. Bilakis bu düşüncede oldukları için gerçek bilgiye hiçbir zaman ulaşamayacaklardır. Bu açıdan değerlendirildiğinde her baharda dört yüz bin muhtelif nevilerden mürekkep canlıdan sonbaharda üç yüz bininin ölmesi ile bir sonraki baharda tekrar yaratılmaları ancak Allah'a (c.c.) mahsustur.

Son yapılan araştırmalara göre; dünya sekiz milyon yedi yüz bin canlı türüne ev sahipliği yapıyor. Ancak hepsinin tanımlanmasının bin yılı bulabileceği söyleniyor. Seksen ülkeden 2 bin 700 bilim insanının katılımıyla gerçekleşen araştırmanın sonucunda bu veri elde edilmiştir.

3. Ayetü'l-Kübra İsmiinin Verilmesi ve İlgili Sayılardaki Sır

“Bu müsveddenin birinci tebyizi bir mübarek zât tarafından oldu. O zâtın tevafuktan haberi yokken, yazdığı nüshada, kayda lâıyk şöyle lâtif ve mânidar bir tevâfuk gördük ki: O nüshanın satırları başında ‘elif’ler 666 olarak yazılmıştır. Bu hâl ise, Hazret-i İmam-ı Ali (radiyallahu anh) tarafından bu hususî risaleye verilen Ayetü'l-Kübra nâmının cıfrî ve ebcedî makamı olan 666 adedine tam tamına muvâfakatı ve mutâbakatı ile bu risâlenin bu nâma liyakatını gösterir. Hem, âyât-ı Kur’âniyenin adedi olan 6666'nın dört mertebesinden üç mertebesine tevâfuku dahi, bu risâlenin, âyâtın bir lem'ası olduğuna bir işarettir diye telâkki ettik.” (Şuâlar, 239)

Bediüzzaman'ın açıkça ifade ettiği üzere Ayetü'l-Kübra risalesi öylesine rastgele teşekkül etmemiştir. Bilen, irade eden ve mü'minlere bir işaret

olarak gönderenin var olduğunu üç hâl ile ispatlamaktadır. Birincisi, ilk yazıldığında tevafuktan haberi olmayan bir yazıcının 666 satırda elif harfi ile başlamış olmasıdır. İkincisi Hz. Ali (Radıyallahu anh) tarafından bu risaleye verilen Ayetü'l-Kübra isminin cifir ve ebced hesabı ile ayrı ayrı 666 sayısına mutâbakatıdır. Üçüncüsü de Kur'an-ı Kerim'de 6666 ayetin var olması ve Ayetü'l-Kübra'da da 666 adet satır başlarında yazılan elifler ile dörtte üçüne hakikât manasında muvâfakatıdır.

4. Sonuç ve Değerlendirme

Risale-i Nur bu asırda Kur'an'ın mühim bir tefsiri olması hasebiyle, Kur'an'ın bir kısım sırlarını ihtiva etmektedir. Bunlardan en mühimi, yaklaşık yüz sene önce yazılmış olmasına rağmen sanki daha yeni te'lif olunmuş gibi günümüz meselelerine mukni çözümler üreten Risale-i Nur'dur. Bu çalışmada sadece Ayetü'l-Kübra risalesi sayısal bağlamda incelenmiştir. Bu açıdan bile had ve hesaba gelmez sırlar ortaya çıkmıştır. Eserin müellifi dahi kendi eseri olmadığını, vehbî olarak ilhamen yazdırılmış olduğunu beyan etmektedir. Allah (c.c.) arıya bile ilham ederek doğruyu gösteriyorsa, Bediüzzaman gibi Allah dostu bir zata ilhamen vehbî olarak Risale-i Nur gibi bir tefsiri yazdırabilir. Ancak hâli hazırdaki ilim dünyası şairlere de ilham gelmesini normal karşılarken tüm hayatı Kur'an olan bir zata sırlarla dolu bir Kur'an tefsirinin ilhamen yazdırılmasını akıldan uzak görüyorlar. Buna rağmen hakikâti arayan insanlar da Risale-i Nur'daki sırları nasipleri ölçüsünde keşfettiklerinde hayretlerinden elleri kolları bağlanıyor.

Çalışmanın neticesinde; Bediüzzaman'ın ve Risale-i Nurların kıymeti bir kez daha ortaya çıkmıştır. Ayetü'l-Kübra'da geçen sayısal verilerin ilmi verilerle bu denli örtüşmesi müellifinin harikulâde vehbî ilminin göstergesidir. İlim dünyası hâlihazırdaki gelişmişlik düzeyi ile ancak ilgili risalede geçen sayısal çoklukların doğruluğunu yeni yeni ifade edebilir durumdadır. Çalışma yukarıda geçen yönleri ile aşağıda belirtilen ilmî faydaları ortaya çıkarmıştır;

- Bediüzzaman'ın ilmî vukufiyeti konusunda farkındalık oluşturmak,
- Risale-i Nur'un ilmî yönden ne kadar mevzun, mutabık ve muvafık olduğunu göstermek,
- Özellikle Ayetü'l-Kübra risalesinde zikredilen adet ve sayı içeren ifadelerin öylesine rastgele kullanılmadığını beyan etmek,
- Risale-i Nurlarda geçen ilimlerin hakikatini ve Marifetullah ilmi ile münasebetlerini ortaya çıkarmak,

Kaynaklar

<https://sorularlarisale.com/butun-hayvanat-ve-kuslarin-butun-nevileri-ve-taifeleri-ve-milletleri-bilittifak-lisan-i-kaal-ve-lisan-i-halleriyle-la> (Alıntılanma Tarihi: 23.12.2021)

Risale-i Nur bu asırda Kur'an'ın mühim bir tefsiri olması hasebiyle, Kur'an'ın bir kısım sırlarını ihtiva etmektedir.

<https://sorularlarisale.com/iki-kutbun-dairesindeki-hesap-rakamlarina-sikismayan-bir-nihayetsiz-uzaklik-icinde-kainatin-buyuklugunu-ifade-eden-bu> (Alıntılanma Tarihi: 03 Aralık 2021)

<https://sorularlarisale.com/iste-kure-i-arzin-yirmiden-ziyade-buyuk-sayfalarindan-birtek-sayfanin-yirmi-vechinden-birtek-vechinin-muhtasar>, (Alıntılanma tarihi: 24.10.2021)

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Hayvan>(Alıntılanma tarihi: 24.12.2021)

https://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/05/160510_yeni_bitkiler (Alıntılanma tarihi: 22.12.2021)

https://www.ntv.com.tr/turkiye/dunyada-kac-canli-turu-var,JUbg_V4SvkSMf06rTNJdRw

Nursi, B.S., (1997), Sözlür, İstanbul, Yeni Asya Neşriyat

Nursi, B.S., (1997), Şualar, İstanbul, Yeni Asya Neşriyat

Nursi, B.S., (1997), Tarihçe-i Hayat, İstanbul, Yeni Asya Neşriyat